

LISTA ZABRANJENIH SREDSTAVA ZA 2015.GODINU

SVJETSKI ANTIDOPING KODEKS

U skladu sa članom 4.2.2. Svjetskog antidoping kodeksa, sva zabranjena sredstva trebala bi biti uzeta u obzir kao „specifične supstance“, izuzevši supstance u klasama S1, S2, S4.4, S4.5, S6.a i zabranjene metode M1, M2 i M3.

SUPSTANCE I METODE KOJE SU UVIJEK ZABRANJENE (NA TAKMIČENJU I IZVAN TAKMIČENJA)

ZABRANJENE SUPSTANCE

S0. NEODOBRENE SUPSTANCE

Sve farmakološke supstance koje se ne nalaze u nekom od drugih poglavlja „Liste“, a koje trenutno nisu odobrene za upotrebu od nijednog državnog regulatornog zdravstvenog tijela (npr. Lijekovi u klinici kojim i pretkliničkim fazama istraživanja i lijekovi za veterinarsku upotrebu), su uvijek zabranjene.

S1. ANABOLIČKA SREDSTVA

Anabolička sredstva su zabranjena.

1. Anabolički androgeni steroidi (AAS)

a. Egzogeni * AAS, uključujući i:

1-androstendiol (5 α -androst-1-en-3 β ,17-diol); **1-androstendion** (5 α -androst-1-en-3,17-dion); **bolandiol** (estr-4-ene-3 α ,17 β -diol); **bolasteron**; **boldenon**; **boldion**; (androsta-1,4-dien-3,17-dion); **kalusteron**; **klostebol**; **danazol** ([1,2]oxazolo[4',5':2,3]pregna-4-en-20-yn-17-ol); **dehidroklormetiltestosteron** (4-kloro-17 β -hidroksi-17 β -metilandrosta-1,4-dien-3-on); **dezoksimetiltestosteron** (17 β -metil-5 α -androst-2-en-17 β -ol); **drostanolon**; **etilestrenol** (19-norpregna-4-en-17 β -ol); **fluoksimesteron**; **formeolon**; **furazabol** (17 β -methyl[1,2,5]oxadiazolo[3',4':2,3]-5 α -androstan-17 β -ol); **gestrion**; **4-hidroksitestosteron** (4,17 β -dihidroksiandrost-4-en-3-on); **mestanolon**; **mesterolol**; **metandienon** (17 β -hidroksi-17 β -metilandrosta-1,4-dien-3-on); **metenolon**; **metandriol**; **metasteron** (17 β -hidroksi-2 α ,17 β -dimethyl-5 α -androstan-3-on); **metildienolon** (17 β -hidroksi-17 β -metilestra-4,9-dien-3-on); **metil-1-testosteron** (17 β -hidroksi-17 β -metil-5 α -androst-1-en-3-on); **metilnortestosteron** (17 β -hidroksi-17 β -metilestr-4-en-3-on); **metiltestosteron**; **metribolon** (metiltrienolon,17 β -hidroksi-17 β -metilestra-4,9,11-trien-3-on); **miboleron**; **nandrolon**; **19-norandrostendion** (estr-4-en-3,17-dion); **norboleton**; **norklostebol**; **noretandrolon**; **oksabolon**; **oksandrolon**; **oksimesteron**; **oksimetolon**; **prostanazol** (17 β -[(tetrahydropyran-2-yl)oxy]-1H-pyrazolo[3,4:2,3]-5 α -androstane); **kvinbolon**; **stanozolol**; **stenbolon**; **1-testosteron** (17 β -hidroksi-5 α -androst-1-en-3-on); **terahidrogestrion** (17-hidroksi-18 α -homo-19-nor-17 β -pregna-4,9,11-trien-3-on); **trenbolon** (17 β -hidroksiestr-4,9,11-trien-3-on) i ostale supstance slične hemijske strukture ili sličnog biološkog djelovanja.

b. Endogeni * AAS kada se daju egzogeno:

androstendiol (androst-5-en-3 β ,17 β -diol); **androstendion** (androst-4-en-3,17-dion); **dihidrottestosteron** (17 β -hidroksi-5 α -androstan-3-on); **prasteron** (dehydroepiandrosterone, DHEA, 3 α -hidroksiandrost-5-en-17-on); **testosteron** i sljedeći metaboliti i izomeri:
5 α -androstan-3 α ,17 β -diol; **5 α -androstan-3 α ,17 β -diol**; **5 α -androstan-3 β ,17 β -diol**, **5 α -androstan-3 β** ; **17 β -diol**; **5 β -androstan-3 α ,17 β -diol**; **androst-4-en-3 α ,17 β -diol**;

androst-4-en-3 β , **17 β -diol**; **androst-4-en-3 β** , **17 β -diol**; **androst-5-en-3 β** , **17 β -diol**; **androst-5-en-3 β** , **17 β -diol**; **4-androstendiol** (androst-4-en-3 β , 17 β -diol); **5-androstendion** (androst-5-en-3,17-dion); **androsteron** (3-hidroksi-5-androstan-17-on); **epi-dihidrotestosteron**, **epitestosteron**; **etiholanolon**; **7-hidroksi-DHEA**; **7-hidroksi-DHEA**; **7-keto-DHEA**; **19-norandrosteron**; **19-noretiocholanolon**.

2. Ostala anaboli ka sredstva

Ukljujuju i, ali bez ograničenja na sljedeće:

klenbuterol, **selektivni modulatori androgenskih receptora**, (SARMs, npr. **andarin** i **ostarin**), **tibolon**, **zeranol** i **zilpaterol**.

Za potrebe ovog poglavlja:

* „egzogeni“ se odnose na supstance koje tijelo prirodno ne može proizvesti.

** „endogeni“ se odnose na supstance koje tijelo prirodno može proizvesti.

S2. PEPTIDNI HORMONI, FAKTORI RASTA, SLI NE SUPSTANCE I MIMETICI

Sljedeće supstance i druge supstance sa sličnom hemijskom strukturom ili sličnim biološkim efektima, su zabranjene:

1. Agonisti eritropoetinskih receptora

1.1 Sredstva koja stimuliraju eritropoezu (ESAs) (npr. **darbopoetin** (dEPO), **eritropoetini** (EPO), **EPO-Fc**; **EPO-mimetici** i **peptidi** (EMP) npr. **CNTO 530** i **peginesatid**, **metoksi-polietilen glikol-epoetin beta** (CERA),

1.2 Agonisti ne-eritropoetinih EPO-receptora, npr. **ARA-290**, **asialo EPO** i **karbamilisani EPO**.

2. Stabilizatori faktora indukovanoj hipoksijom (HIF) npr. **kobalt** i **FG 4592** i **HIF aktivatori** (npr. **kšenon**, **argon**);

3. **Horionski gonadotropin** (CG) i **luteinizirajući hormon** (LH) i njihovi oslobađajući faktori npr. **buserelin**, **gonadorelin**, **triptorelin**, kod muškaraca;

4. **Kortikotropini** i njihovi oslobađajući faktori npr. **kortikorelin**;

5. **Hormon rasta** (GH) i njegovi oslobađajući faktori ukljujuju i **Opuštaju i hormon hormona rasta** (GHRH) i njegovi analozi npr. **CJC 1295**, **sermorelin** i **tesamorelin**, **Sekretori hormona rasta** (GHS) npr. **ghrelin** i **mimetici ghrelina** npr. **anamorelin** i **ipamorelin** i **opuštajuće peptide hormona rasta** (GHRPs), npr. **aleksamorelin**, **GHRP-6**, **heksarelin** i **pralmorelin** (GHRP-2).

Dodatno su zabranjeni faktori rasta:

faktori rasta fibroblasta (FGF), **hepatocitni faktor rasta** (HGF), **inzulinu slični faktor rasta** (IGF-1) i njegovi analozi, **mehanički faktor rasta** (MGF), **trombocitni faktori rasta** (PDGF), **vaskularni endotelni faktori rasta** (VEGF) i kao i bilo koji drugi faktori rasta koji utječu na sintezu/razlaganje proteina mišića, tetiva ili ligamenata, vaskularizaciju, korištenje energije, regenerativni kapacitet ili promjenu tipa vlakana.

S3. BETA-2 AGONISTI

Svi beta-2 agonisti ukljujuju i sve njihove izomere, **d-** i **l-** gdje je relevantno, su zabranjeni.

Osim:

- inhaliranog **salbutamola** (najviše 1600 μ g kroz 24 sata),
- inhaliranog **formoterola** (najviše 54 μ g kroz 24 sata)

- inhaliranog **salmeterola** ako se primjenjuju inhalacijski u terapiji prema uputstvu proizvođača.

Koncentracija salbutamola u urinu veća od 1000 ng/ml ili formoterola veća od 40 ng/ml se ne smatra uzimanjem supstance u terapijske svrhe i smatra se nepovoljnim laboratorijskim nalazom, osim ako sportista dokaže, putem kontroliranog farmakokinetičkog ispitivanja, da je nepovoljan nalaz posljedica terapijskog korištenja navedenih terapijskih doza inhaliranjem.

S4. HORMONI I MODULATORI METABOLIZMA

Sljedeći **hormoni i modulatori metabolizma** su zabranjeni:

- 1. Inhibitori aromataze** uključuju, ali bez ograničenja za: **aminoglutetimid; anastrozol; androsta-1,4,6-trien-3,17-dion** (androstatriendion); **4- androsten-3,6,17-trion** (6-okso); **eksemestan; formestan; letrozol i testolakton.**
- 2. Selektivni modulatori estrogenskih receptora (SERMs)** uključuju, ali bez ograničenja na: **raloksifen; tamoksifen i toremifen.**
- 3. Druge antiestrogene supstance** uključuju, ali bez ograničenja na: **klomifen, ciklofenil, fulvestrant.**
- 4. Agensi koji modificiraju jednu ili više funkcija miostatina** uključuju, ali bez ograničenja na: **inhibitore miostatina.**
- 5. Modulatori metabolizma:**
  - 5.1 Aktivatori AMP aktivirane protein kinaze (AMPK)** npr. **AICAR**; i **agonisti receptora za aktivator proliferacije peroksisoma (PPAR)** npr. **GW 1516,**
  - 5.2 Inzulini**
  - 5.3 Trimetazidin**

S5. DIURETICI I OSTALA MASKIRNA SREDSTVA

Sljedeći **diuretici i maskirna sredstva** su zabranjena, kao i ostale supstance sa sličnom hemijskom strukturom ili sličnim biološkim efektom.

Ona uključuju, ali nisu ograničena na:

- **desmopresin, probenecid, ekspanzore plazme** npr. **glicerol**, i intravenski primijenjeni **albumin, dekstran, hidroksietil škrob i manitol**
- **acetazolamid, amilorid, bumetanid, kanrenon, klortalidon, etakrinska kiselina, furosemid, indapamid, metolazon, spironolakton, tiazide** npr. **bendroflumetiazid, klorotiazid i hidroklorotiazid, triameteren i vaptani** npr. **tolvaptan**.

Osim:

- **drospirinon, pamabrom** i lokalno primijenjenog **dorzolamida i brinzolamida,**
- **lokalna primjena felipresina** pri dentalnoj anesteziji.

Utvrđivanje prisustva bilo koje količine sljedećih supstanci podložnih određivanju granice koncentracija u uzorku sportiste koje su zabranjene na takmičenju i van takmičenja, ili samo na takmičenju: **formoterol, salbutamol, katin, efedrin, metilefedrin i pseudoefedrin** zajedno sa diuretikom ili drugim maskirnim sredstvom, smatra se *nepovoljnim analitičkim nalazom*, ukoliko sportista nema odobreno terapijsko izuzeće za tu supstancu, kao dodatak terapijskom izuzeću u odobrenom za diuretik ili drugo maskirajuće sredstvo.

ZABRANJENE METODE

M1. MANIPULACIJA KRVLJU I KOMPONENTI KRVI

Zabranjeno je sljede e:

1. Primjena ili davanje, uklju uju i korištenje bilo koje koli ine autologne, alogene (homologne) ili heterologne krvi ili crvenih krvnih zrnaca bilo kojeg porijekla.
2. Vješta ko pove anje unosa, prijenosa ili opskrbe kisikom.
Uklju uju i, ali bez ograni enja za: **perfluorohemikalije, efaproksiral (RSR13) i modificirane hemoglobinske produkte** npr. hemoglobinski bazirane krvne zamjene, mikroenkapsulirane hemoglobinske produkte, isklju uju i dodatni kisik.
3. Bilo koji oblik intravaskularne manipulacije krvi ili komponenti krvi hemijskim ili fizi kim sredstvima.

M2. HEMIJSKA I FIZI KA MANIPULACIJA

Zabranjeno je:

1. Neovlašteno manipuliranje ili pokušaj neovlaštenog manipuliranja uzorcima sakupljenim tokom doping kontrole s ciljem promjene njihove intaktnosti i valjanosti.
Ovo uklju uje, ali nije ograni eno na:
Zamjenu uzoraka urina i/ili falsificiranje nalaza (npr. dodavanjem proteaza u uzorak).
2. Intravenske infuzije i/ili injekcije volumena ve eg od 50 mL u razdoblju od 6 sati, osim ako se opravdano daju tokom bolni kog lije enja, hirurških postupaka ili klini kog ispitivanja.

M3. GENETSKI DOPING

Sljede e metode, koje imaju potencijal poboljšanja rezultata sportiste, su zabranjene:

1. Transfer nukleinskih kiselina ili njihovih sekvenci;
2. Korištenje normalnih ili genetski modifikovanih elija;

SUPSTANCE I METODE ZABRANJENE NA TAKMI ENJU

Uz kategorije S0 do S5 i M1 do M3 koje su nazna ene gore, sljede e kategorije su zabranjene u takmi enju:

ZABRANJENE SUPSTANCE

S6. STIMULANSI

Svi **stimulansi**, uklju uju i sve **opti ke izomere**, npr. *d-* i *l-* gdje su relevantni, su zabranjeni.

Stimulansi uklju uju:

a: nespecifi ne stimulanse:

Adrafinil; amfepramon; amfetamin; amfetaminil; amifenazol; benfluoreks; benzilpiperazin; bromantan; klobenzoreks; kokain; kropropamid; krotetamid; fenkamin; fenetilin; fenfluramin; fenproporeks; fonturacetam (4-phenylpracetam (carphedon)); furenoreks; mefenoreks; mefentermin; mesokarb; metamfetamin(*d-*); p-metilamfetamin; modafinil; norfenfluramin; fendimetrazin; fentermin; prenilamin i prolintan.

Stimulansi koji nisu navedeni u ovom dijelu se smatraju specifi nim supstancama.

b. specifi ne stimulanse (primjeri):

Benzetamin; katin**; katin i njegovi analozi npr. **mefedron, metedron, alfa-pirolidinovalerofenon; dimetilamfetamin; efedrin***; epinefrin****(adrenalin); etamivan; etilamfetamin; etilefrin; famprofazon; fenbutrazat; fenkamfamin; heptaminol; hidroksumfetamin (parahidroksumfetamin); izometepten; levmetamfetamin; meklufenoksat; metilendioksümetamfetamin; metilefedrin***; metilheksaneamin (dimetilpentilamin); metilfenidat; niketamid; norfenefrin; oktopamin; oksilofrin (metilsinefrin); pemolin; pentetrazol;fenetilamin i njegovi derivati; fenmetrazin; fenprometamin; propilheksedrin; pseudoefedrin*****; selegilin; sibutramin; strihnin; tenamfetamin (metilendioksümetamfetamin); tuaminoheptan;** i ostale supstance sli ne hemijske strukture ili sli nog biološkog djelovanja.

Izuzev:

Derivata imidazola za lokalnu/ o nu upotrebu i onih stimulanasa koji su uklju eni u monitoring program za 2015. godinu.*

- * Bupropion, kafein, nikotin, fenilefrin, fenilpropanolamin, pipradol, sinefrin: Navedene supstance su uklju ene u Monitoring program za 2015.godinu i ne smatraju se zabranjenim supstancama.
- ** Katin je zabranjen ako mu je koncentracija u urinu ve a od 5 mikrograma po mililitru.
- *** Efedrin i metilefedrin su zabranjeni ako im je koncentracija u urinu ve a od 10 mikrograma po mililitru.
- **** Lokalna primjena (npr. nazalno ili oftalmološko) epinefrina (adrenalina) ili uz lokalne anestetike, nije zabranjeno
- *****Pseudoefedrin je zabranjen ako mu je koncentracija u urinu ve a od 150 mikrograma po mililitru.

S7. NARKOTICI

Sljede i narkotici su zabranjeni:

Buprenorfin, dekstromoramid, diamorfin (heroin), fentanil i njegovi derivati, hidromorfon, metadon, morfin, oksikodon, oksimorfon, pentazocin i petidin.

S8. KANABINOIDI

- **Prirodni npr. kanabis, hašiš i marihuana, ili sinteti ki 9-tetrahidrokanabinol (THC)**
- **kanabimimetici npr. “Spice“, JWH018, JWH073, HU-210.**

S9. GLUKOKORTIKOIDI

Glukokortikoide je zabranjeno uzimati oralno, intravenski, intramuskularno ili rektalno.

SUPSTANCE ZABRANJENE U POJEDINIM SPORTOVIMA

P1. ALKOHOL

Alkohol (**etanol**) zabranjen je samo tokom takmi enja u sljede im sportovima. Detekcija se vrši analizom iz daha i/ili krvi. Granica kršenja doping pravila (hematološke vrijednosti) je 0.10 g/l.

- Zračni sportovi (FAI)
- Streljarstvo (WA)
- Motociklizam (FIM)
- Automobilizam (FIA)
- Motonautika (UIM)

P2. BETA-BLOKATORI

Beta-blokatori su zabranjeni na takmičenjima, osim ako nije drukčije naznačeno, u sljedećim sportovima:

- Streljarstvo (WA) *
- Automobilizam (FIA)
- Bilijar (sve discipline) (WCBS)
- Pikado (WDF)
- Golf (IGF)
- Streljaštvo (ISSF, IPC) *
- Skijanje/Snowboarding (FIS) skijaški skokovi, freestyle, aerials/halfpipe i snowboard halfpipe/big air.
- Podvodni sportovi (CMAS) u disciplinama: ronjenje sa konstantnim opterećenjem sa ili bez peraja, dinamika sa i bez peraja, slobodno poniranje, Jump blue, podvodni ribolov, statična apnea, podvodno gađanje i ronjenje sa promjenjivim opterećenjem.

* Zabranjeno i van takmičenja

Beta-blokatori uključuju, ali nisu ograničeni na sljedeće:

Acebutolol, alprenolol, atenolol, betaksolol, bisoprolol, bunolol, karteolol, karvedilol, celiprolol, esmolol, labetalol, levobunolol, metipranolol, metoprolol, nadolol, oksiprenolol, pindolol, propanolol, sotalol i timolol.

VAŽNO

Službeni tekst Liste zabranjenih sredstava na bosanskom jeziku održava Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine u skladu s Listom na engleskom jeziku, koji održava WADA. U slučaju bilo kakve neusaglašenosti između engleske i verzije na bosanskom jeziku, mjerodavna je engleska verzija koja se nalazi na web - stranici Svjetske antidoping agencije.

Lista stupa na snagu 1. januara 2015. godine